

SLOVENSKI NAROD

Izba je vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznika. — Inserati do 30 petiti à Din 2.—, do 100 vrst Din 250, večji inserati petiti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inostranstvo 300.— Din.

Rokopisi se ne vračajo

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Po vsej državi je nastopilo južno vreme Snežni plazovi ovirajo promet v Sloveniji

Sneg se je začel naglo tajati — Naraščajoča nevarnost poplav — Snežni plazovi najbolj ogrožajo progno Ljubljana-Maribor — Vlaki vozijo samo po enem tiru in imajo zopet večje zamude

— Beograd, 25. februarja. Po vsej državi je nastopilo južno vreme. Temperatura je tekoma včerajšnjega dne povsod narasla nad ničlo. V severno-zapadnem delu države je ostala nad ničlo tudi preko noči, dočim je v južnih pokrajinah ponoči začelo zopet zamrzovati.

Z nastopom južnega vremena se je zelo povečala nevarnost poplav. Led se je pričel na vseh zamrznjenih rekah tajati. Ministrstvo za poljedelstvo je poverilo posebni komisiji nalogo, da skrbi za varstvo nasipov, da se na ta način poplave kar najbolj omeje. Na Dunavu pri Beogradu je vojaštvo že začelo razstreljevati led, da reši železniški most med Beogradom in Zemunom.

— Beograd, 25. februarja. Po poročilih meteorološke postaje je po vsej državi nastalo južno vreme. V Beogradu je znašala temperatura popoldne plus 3. Danes so bili podvzeti obširni ukrepi za zaščito proti poplavam. Po komunikaciji prometnega ministrstva se promet zboljšuje, čeprav vlaki prihajajo še vedno z manjšimi zamudami.

Zagreb, 25. februarja. Danes je v Zagrebu nastopila nagla izprememba temperature, tako da je pričel kopneti sneg. Popoldne je bilo 7 stopinj nad ničlo, ob 7. zvečer pa 4 stopinje nad ničlo. Sneg se je tudi ponoči polagoma tajal.

Osijek, 25. februarja. Zaradi omejitve tovarnega prometa je mnogo tovarnih vozil deloma omejitih, deloma pa doceloma ustavili obratovanje, ker so že vsa skladišča prenapolnjena. Prizadeta je tovarna polhišča R. Kaisera, ki je včeraj odpuščala 350 delavcev.

Ljubljana, 25. februarja. Prav so imeli dunajski meteorologi, ki so že v soboto napovedovali južno vreme. Deloma že v soboto, še bolj pa včeraj je zapihal močan jug in sneg se je začel tajati. Kar čez noč smo dobili pravo južno vreme, ki se ga veselo zlasti siromasnejši sloji, saj so morali dolgo zamrzovati v nezakurjenih sobah in okusiti vse brdkosti hude zime. Sneg se naglo taja in že od včeraj do danes se je debela snežna odeja znatno skrčila. Včeraj je bil sv. Matija, o katerem pravi pregovor, da led razbija, če ga ni, ga pa naredi. In res je ta zimski svetnik napravil čast svojemu imenu. Ledu bo imel letos več ko dovolj in nekaj dni ga bo lahko pošteno razbijal, preden ga spremeni v vodo. Že včeraj je temperatura v Sloveniji znatno poskočila in davi je kazal termometer z redkimi izjemami več stopinj nad ničlo.

Spolšno je temperatura varirala med + 1 stopinjo do + 5 stopinj, le v zapadni štazerski in v Prekmurju je bilo še nekaj mraza. Tako je davi termometer v Ljubljani kazal — 7 stopinj, a v Kotlirju celo — 10 stopinj. Spolšno je bilo povsod oblačno, le ponekod deloma jasno. Po nekaterih krajih Slovenije je skopnela že tretjina snega. Tako je v Kranjski gori, kjer je bilo 150 cm snega, danes le še 80, na Jesenicah pa 45 centimetrov.

Močan južni veter je pihal po Stajerskem in sicer tako močno, da je nanesel mnogo snega na železniško progno, zlasti na okolišna železniška Poljane—Konjice med postajama Lobe in Slov. Konjice. Mežani vlak je zato imel nad 6 ur zamude, preden so progno očistili.

Plazovi na progri Ljubljana—Maribor

Južno vreme je na mnogih krajih povečalo nevarnost plazov. Od plazov najbolj ogrožena je glavna železniška progna Ljubljana—Maribor med postajami Zalog—Laze, Zagorje—Hrastnik in Zidani most—Colje. Železniška uprava je na vseh za plazove eksponiranih krajih postavila železniške straže, da pravočasno obveščajo postaje o bližajoči se nevarnosti plazov.

Največji plazovi so se od včeraj do danes dopoldne vsuli na progno med Zalogom in Lazami. Od včeraj popoldne do danes 10. dopoldne je bilo že deset večjih ali manjših plazov v bližini kraja, kjer so pred dvema letoma snežni plazovi iztirili lokomotivo dunajskega brzovlaka, ki se je potem prevrnila čez mal železniški most v grapo ter so jo delavci dvigali 14 dni. Delavci iz Zaloga, Ljubljane in Laz neprestano odkidavajo sneg. Toda plazovi sproti zopet zatrpavajo progno. Promet se vrši le po enem tiru. Prvi vlak se je na tej progri vrtil vče-

raj okoli popoldne, nakar so se z malimi presledki vrstili do danes dopoldne. Dva velika plazova sta pridvela s trmih hribov okoli 16.30 in 21. zvečer. Plazova sta bila dolga do 8 m in visoka do 3 m. Danes okoli 9.30 se je na to progno vsul blizu starih plazov nov veliki plaz, ki je zasul oba tira. Bil je dolg 45 m. Delavci so najprej očistili le prvi tir, da je bil mogel zaslati promet.

Že včeraj popoldne so se pojavili plazovi tudi pri Zagorju ob Savi. Prvi plaz je zasul progno v bližini postaje Zagorje popoldne okoli 13. Danes ob 9.30 se je pojavil na progri Zagorje—Sava nov večji plaz, ki je onemogočil promet po obeh tirih.

Kakor je bilo pričakovati, so se plazovi pojavili tudi na najnevarnejši točki med Celjem in Laškem. Davi okoli 3. je blizu kraja, kjer je zadnjič zatrpala progno velik plaz, znova zasul večji plaz obe progne tako, da je bil za več ur promet popolnoma ustavljen. Vlaki so morali čakati v Celju ali v Zidanem mostu. Proti jutru je bila progna za silo očistena.

Velika nevarnost plazov preti tudi med Trbovljami in Hrastnikom. Tu se je vati, da se začne valiti s strmin na progno velike skale.

Plazovi tudi drugod

Zaradi plazov so imeli vsi nočni in današnji dopoldanski vlaki, ki vozijo na progno Ljubljana—Maribor in obratno večurne zamude. Nočni dunajski brzovlak proti Trstu, ki je imel že itak večjo zamudo, je moral čakati v Celju do 8. zjutraj, preden je mogel nadaljevati vožnjo proti Ljubljani, kamor je prispel okoli 10. dopoldne. Vlaki na drugih progah niso danes imeli večjih zamud. Zanimivo je, da je imel jutranji beograjski brzovlak št. 4 le eno uro zamude, dočim je imel snočni št. 2 nad triurno

zamudo. Mariborski dopoldanski potniški vlak je imel 160 minut zamude.

Zaradi plazov so morali vsi vlaki na nevarnih krajih zmanjšati bržino na 15 km

Tovorni promet se polagoma normalizira. Na progri Karlovac—Sušak—Reka in na progri Ogulin—Plaški, kakor javlja zagrebška direkcija, prevzemajo samo vozove, natorvorene z življenjskimi potrebščinami, s premogom in drvmi. Kosovna roba se sprejema kot ekspresno in brzovozno blago le v pošilkah do 100 kg. V ostalem velja glede Zagreba še vedno odredba, da se sprejemajo le vagoni z življenjskimi potrebščinami in premogom.

Kakor javlja ljubljanska železniška direkcija, do danes se še niso pojavili plazovi na bohinjski progri, zlasti ne na najbolj ogroženem kraju med Sotesko in Bohinjsko Belo.

Sneg v Grčiji

Atene, 25. februarja. Atenska agencija javlja, da je včeraj po vsej Grčiji začelo snežiti, kar še bolj otežuje položaj v posameznih krajih, ki so od poplav. Ministrski promet se je v pretekli noči vrnil s svojega inspekcijskega potovanja po Traciji in Makedoniji ter je izjavil, da povzročajo poplave velika opustošenja in da je položaj prebivalstva tragičen, zlasti ob reki Marici. Za sedaj se še ne more ugotoviti število žrtev. Domneva se, da je živinoreja mnogo bolj prizadeta kakor poljedelstvo.

Atene, 25. februarja. Velike množice ledu so tako blokirale solunsko luko, da je postala za vsak predmet nesposobna. Lude, ki so v luki, se ne morejo ganiiti, prav tako pa tudi ne more pristati v luki nobena ladja.

Pričetek bolgarsko-jugoslovenskih pogajanj

Danes je bila svečano otvorjena prva seja mešane komisije za rešitev obmejnih vprašanj

— Piro, 25. februarja. Snoči je dospela v Piroto v brzovlaku iz Sofije bolgarska delegacija s polkovnikom Pečkov Popovom na čelu. Delegacija je bila slovesno sprejeta od članov naše delegacije, ki so že prej dospeli. Pri sprejemu je bilo prisotno tudi celotno občinsko zastanstvo. Občinska hiša kakor tudi druga poslopja so okrašena z našimi in bolgarskimi zastavami. Konferenca naših in bolgarskih delegatov v Pirotu zaradi ureditve obmejnega prometa se smatra kot zelo važna, ker bo vsekakor mnogo doprinesla k zboljšanju odnošajev med našo državo in Bolgarijo. Danes dopoldne je bila v poslopiju občinske uprave svečano otvoritvena seja, ki jo je otvoril predsednik občine. Za tem sta obe delegaciji pričeli svoje delo pod predsedstvom vodje naše delegacije Vintrovića. Na konferenci se bodo predvsem obravnavala vprašanja blagovnega in potniškega prometa ter prehoda dvovlastnikov preko meje.

— Pariz, 25. februarja. »Temps« se bavi z jugoslovensko-bolgarskim odnošaji z ozirom na izjavo bolgarskega zunanjega ministra Burova o zunanji politiki Bolgarske, v kateri je izrazil željo, da bi se okrepilo znanje v položaj na Balkanu. »Temps« z zadovoljstvom pozdravlja ukrep Jugoslavije za ukinitve varnostnih odredb na meji, zaradi katerih so bili ustavljeni vsi odnošaji med obema državama in ki so bili zelo nepovoljni za politiko zблиžanja. Povdaria da dokazuje to ukinitve najboljše namene in iskreno željo po sponornosti z Bolgarsko, ker je postala s tem pot prost za poznanje med obema vladama. List povdaria, da bodo zaupljivi odnošaji med Bolgarsko in Jugoslavijo imeli vpliv na splošni položaj na Balkanu. S tem bo ustvarjen velik napredek, ker bo odstranjena bojazan, da bi Jugoslavija ostala osamljena in ker se bo povečalo medsebojno znanje.

Zavod za gospodarsko statistiko

Beograjske informacije tajnika zagrebške trgovske zbornice — Pred trgovinskimi pogajanjmi s Španijo

Zagreb, 25. februarja. Z jutranjim brzovlakom se je vrnil iz Beograda generalni tajnik zagrebške zbornice TOI dr. Alojz Čurvaj. Mudil se je več dni v Beogradu, kjer je stopil v stike z ministri gospodarskih resorov in se informiral o raznih perečih gospodarskih zadevah. V razgovoru z novinarji je dr. Čurvaj izjavil, da pripravlja zlasti ministrstvo za trgovino celo vrsto važnih zakonov, s katerimi bodo rešene pereče gospodarske zadeve. Med najvažnejšimi je zakon o zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. V tem zavodu se bo koncentrirala gospodarska statistika, ki bo obsegala vse panoge produkcije in konzuma. Od delovanja tega zavoda ne bo imela koristi samo država, marveč vsi gospodarski krogi.

Minister trgovine dr. Mažuranić je dalje obljubil, da bo vlada prej sklenila

trgovinsko pogodbo s Španijo. V to svrhu je imel minister Mažuranić že več sestankov s španskim poslanikom na našem dvoru grofom Torriossom, s katerim je že določil vse modalitete glede pospešitve trgovinskih pogajanj.

Podpis solunskega protokola

— Beograd, 25. februarja. Po vesteh iz srbskih vladnih krogov v Atenah so potokala za zaključitev solunskega protokola končana. Parafiranje protokola se ima izvršiti v najkrajšem času. Podpisan bo v Beogradu o priški potovanja srbskega zunanjega ministra v Zenevo. Če pa bo zaradi nerednega železniškega prometa potovanje po morju v Zenevo, bo solunski protokol podpisan v Zenevi, kamor bo odpotoval tudi zastopnik našega zunanjega ministra dr. Kumandić.

Poslovanje državnega sodišča za zaščito javnega reda in miru

Redno poslovanje bo pričelo šele prihodnji teden. — Po 6. januarju ni še nobene tožbe po zakonu o zaščiti države.

— Beograd, 25. februarja. V državnem sodišču za zaščito države se neprestano ureja gradivo, tako da bi moglo sodišče pristopiti k razpravam, čim bodo dovršene predelave v zgradbi ministrstva financ. Iz precej velikega števila predmetov, ki jih je sodišče doslej prejelo, se odvajajo predmeti, o katerih bo razpravljalo sodišče samo, dočim se ostali predmeti vračajo rednim sodiščem v nadaljnjo uradovanje. Vsem sodiščem v državi je bilo sporočeno, naj pošiljajo državnemu sodišču ne samo predmete o kazenskih delih proti kralju, državi in javni varnosti, ki so bila storjena pred 6. januarjem, temveč, da državno sodišče tudi takoj obveščajo o vseh prijavih, vloženih glede takih del, po 6. januarju. Večini predmetov o kazenskih delih je vrnilo 6. januarjem je državno sodišče že vrnilo pristojnim rednim sodiščem kot manj resnega značaja.

V Beogradu se nahaja v zaporih samo dvoje obtožencev, a tudi v notranjosti dr-

žave je število zapornikov po teh kaznivih dejanjih minimalno. Zato so fantastične in tendenciozne vesti, ki so izšle v inozemskem tisku o tem, da je radi kaznivih dejanj, ki spadajo pred državno sodišče, v zaporu več sto obtožencev. Zanimivo je, da kaznivih dejanj te vrste po 6. januarju po dosedanjih poročilih nikjer niso bila zagrešena. To potrjuje prepričanje, da so se taka dejanja pojavljala pred 6. januarjem kot reakcija na težko in nezdravo stanje tedanje dobe. Zato je sploh dvomljivo, ali bo sploh državno sodišče imelo po 6. januarju prilike, da razpravlja o dejanjih te vrste.

Dne 3. marca se bo državno sodišče za zaščito države preselilo v svoje prostore v bivšem poslopiju finančnega ministrstva. Od 700 predmetov je bilo po kraljevi amnestiji že okoli 500 likvidiranih. Med prvimi zadevami, o katerih bo sodišče razpravljalo, se nahajata dva slučaja vohunstva.

Beograd brez luči —

Tajna francosko-belgijske obrambne pogodbe

V primeru kakega konflikta z Nemčijo, Italijo, Španijo in Holandsko si bosta nudili medsebojno vojaško pomoč in nastopili docela složno.

— Amsterdam, 25. februarja. Tukašnji listi objavljajo senzacionalna poročila o neki tajni pogodbi, ki baje obstoja med Francijo in Belgijo. Po tej pogodbi sta se Francija in Belgija obvezali, da bosta vedno skupno nastopali v slučaju kakih konfliktov z Nemčijo, Holandsko, Italijo in Španijo. Pogodba določa, da da Francija v slučaju konflikta z eno izmed omenjenih držav Bel-

giji na razpolago najmanj 1.200.000 vojakov, Belgija pa Franciji 600.000. Nobena izmed pogodbenic ne bo sklepala separatnega mira. Listi sodijo, da je pogodba v prvi vrsti naperjena proti Nemčiji in proti Italiji. Pogodba je sklenjena zaenkrat za dobo 25 let in se avtomatično podaljša, če bi v zadnjem letu ne bila odpovedana.

Vojni invalidi in emigranti ne bodo reducirani

Beograd, 25. februarja. Predsednik vladnega Zivkovića je poslal vsem ministrstvom okoliščino, v kateri priporoča, naj se uradniški ruski begunci in vojni invalidi zdrže v službi, ako so se izkazali kot sposobni in vredni.

Rošmerova darilo.

Napredovanje profesorjev

Beograd, 25. februarja. V ministrstvu prosvete je podpisan ukaz o napredovanju večjega števila profesorjev.

Podpiranje lesne industrije

Beograd, 25. februarja. Minister za šume in rudnike Laza Radičević je podpisal zakonski predlog, ki ima namen omogočiti čim intenzivnejše delo domačim šumskim podjetjem. Zakonski predlog stremi za tem, da bi se omogočilo zasebnim žagam, ki obratujejo z domačim kapitalom, dobavljanje potrebne lesa iz državnih gozdov brez licitacije.

Smrtna kosa med novinarji

Osijek, 25. februarja. V Ninu v Dalmaciji je umrl novinar Stanko Dikić, 35 let star. Bil je dolgo let urednik »Hrvatskega lista« v Osijeku in kasneje »Hrvatskega pravca«. Podlegel je tuberkulozi. Kot novinar je bil zelo sposoben delavec ter dober tovarš. Užival je simpatije ne samo med svojimi tovaršji, temveč tudi med meščanstvom v Osijeku.

Beograd brez luči

— Beograd, 25. februarja. V pretekli noči so se pokvarile naprave v beograjski električni centrali, tako da je Beograd bil ponoči celotno časa brez razsvetljave.

Zagoneten umor v Zagrebu

Zagreb, 25. februarja. Na polju pri Otočcu so našli snoči železničarji vdovo Sofijo Horvatovo s preklano glavo. Bila je že mrtva in brčkone je že več dni ležala v snegu. Zločinec ji je s sekirko odsekal polovico glave. Polcija je uvedla vsestransko preiskavo, ki pa doslej še ni mogla ugotoviti, kdo je morilec in kaj se prav za prav skriva za tem umorom.

Tročki odklanja izjave

Paris, 25. februarja. Dopisnik »Petit Parisien« poroča iz Talata, da je slučajno našel Trockega, ko je v neki knjigarni v spremstvu svojega sina in pod stroгим nadzorstvom policije kupoval knjige. Kupil je več francoskih knjig. Dopisnik je skušal dobiti od Trockega kako izjavo, vendar pa je Tročki vsak razgovor odklonil, češ da

nima ničesar povedati, da pa tudi ne bi mogel povedati tega, kar bi hotel, ker ga stalno nadzirajo. Ko ga je dopisnik vprašal, kake namre ima za bodočnost, je Tročki tudi na to vprašanje odklonil izjavo, češ, da še sam ne ve. »Petit Parisien« sklepa iz tega poročila, da je Tročki še vedno v Turčiji.

Homatije v Afganistanu

— London, 25. februarja. Po uradnih poročilih je prispelo snoči v Pešavar pet angleških letal, s katerimi je dopotovalo celokupno osebje angleškega, francoskega in italijanskega poslanstva v Kabul. Iz tega poročila bi se dalo sklepati, da so nastali v Kabul taki nemiri, da so morala poslanstva mesto zapustiti. Uradnih poročil o tem še ni.

Strankarske parade na Dunaju

Dunaj, 25. februarja. Včerašnji popoldne heimverovcev in istočasni pohod republikanskega Schutzbunda sta potekala proti pričakovanju docela mirno. Po končani defilaciji heimverovcev so skušali komunisti izzvati nemire, vendar pa je policija njihovo nakano pravočasno preprečila in glavne provokatorje aretirala.

Rumunski zunanji minister v Varšavi

Varšava, 25. februarja. Davi je prispel semkaj rumunski zunanji minister Mirenescu. Na kolodvoru mu je bil prirejen svečan sprejem. Bivanje rumunskega zunanjega ministra v Varšavi daje povod za navdušeno manifestacijo poljske rumunskega prijateljstva.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devise: Amsterdam 22.796-22.855 (22.825), Berlin 13.51-13.54 (13.525), Bruselj 7.9135, Budimpešta 9.915-9.945 (9.93), Curih 1094.4-1097.4 (1096.9), Dunaj 7.9926-8.0226 (8.0076), London 276.16-276.96 (276.56), Newyork 56.77-56.97 (56.87), Pariz 222.53, Prag 168.53-169.33 (168.93), Trst 297.2-299.2 (298.2).

Elekti: Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Pralstedična 900 den., Kreditni zavod 175 den., Trbovlje 480 zaklj., Veveče 120 den., Ruše 260-280, Stavbna 56 den., Šešir 105 den.

ZAGREBSKA BORZA.
Devise: Dunaj 800.76, Berlin 13.525, Budimpešta 9.93, Milan 298.30, London 276.93, Pariz 222.53, Prag 168.93, Curih 1095.9.
Elekti: Vojna bloda 425.
INOZEMSKE BORZE.
Curih: Beograd 9.1275, Dunaj 73.07, Budimpešta 90.60, Berlin 123.40, Prag 15.42, Milan 27.275, Pariz 20.30, London 25.235, Newyork 519.95, Tobak

Koliko pokadimo v Jugoslaviji

Dočim smo lani več pokadili, smo izdali manj za sol. — Statistika monopolskih dohodkov.

Po statističnih podatkih samostojne monopolske uprave so znašali dohodki monopolskih predmetov v decembru lanskega leta skupaj 169.826.503 Din, okoli 10 milijonov manj, kakor je bilo v proračunu določeno. Ako se primerjajo z dohodki v decembru 1927, se pokaže primanjkljaj blizu 29 milijonov Din.

V decembru 1928 je bilo od tobaka dohodkov 122.919.702 Din, za 27.644.171 Din manj kakor v decembru prejšnjega leta. Dohodek od soli izkazuje presežek od 2 1/2 milijona Din, ker je znašal 22.283.634 Din. Prav tako je tudi dohodek od petroleja, ki je znašal 20.949.675 Din, pokazal presežek napram dohodku v decembru l. 1927, za približno 5 1/2 milijona Din. Vžigalice, cigaretni papir in dohodki iz raznih drugih predmetov izkazuje manjšo vsoto, kakor v istem mesecu prejšnjega leta in sicer vžigalice 11.183.250 Din, cigaretni papir 12.001.840 Din ter razni dohodki 495.392 Din.

V devetih mesecih lanskega leta od 1. aprila do 31. decembra je bilo monopolskih dohodkov skupaj 1.829.462.430 Din. Dočim izkazuje mesečni dohodek v decembru primanjkljaj napram proračunu, izkazuje dohodki devetih mesecev skupaj približno 33 milijonov Din več, kakor

je bilo v proračunu določeno. Ako pa se primerjajo ti dohodki z dohodki iste dobe v prejšnjem letu, se pokaže primanjkljaj nad 29 milijonov Din, ker se je v omenjenih devetih mesecih l. 1927 doseglo Din 1.858.724.472 Din. V teh devetih mesecih preteklega leta so znašali dohodki od tobaka 1.314.367.944 Din, od soli 190.932.137 Din, od petroleja 114.170.322 Din, od vžigalic 28.028.279 Din, od cigaretnega papirja 108.483.938 Din, razni dohodki Din 3.459.548. Ako primerjamo te dohodke z dohodki v prejšnjem letu, vidimo, da se je l. 1928 vendar je več pokadilo kakor l. 1927. Tudi poraba petroleja je bila večja, dočim so dohodki od soli, cigaretnega papirja in vžigalic padli.

Monopolska uprava izjavlja, da je dohodek od soli padel zaradi uvedbe novega sistema prodaje soli po določeni ceni, da je padla provizija maloprodajalcev na breme tega dohodka, da pada dohodek vžigalic radi novega sistema prodaje vžigalic od 1. januarja 1928 in razprodaje nebandoliranih vžigalic, kakor tudi radi uporabe umetnih vžigalnikov, dočim je dohodek od cig. papirja padel zato, ker se je v tem letu prodalo več papirja druge vrste, dočim se je v prejšnjem letu prodalo več papirja prve vrste.

Razgovor s krvnikom Hartom po justifikaciji

Vse je šlo gladko od rok. — Krvnik je s svojim pomočnikom zadovoljen. — Vrvi, s katero je obešal zločince, ni hotel prodati.

V četrtek dopoldne je prispel iz Zagreba v Sarajevo krvnik Dragotin Hart. Spremljal ga je njegov pomočnik Stipe Tomašević. Na kolodvoru ju je slučajno srečal poročevalec sarajevskega »Jugoslovenskega lista« in z njima govoril.

— No, kako je bilo v Zagrebu? je vprašal novinar krvnika.

Vse je šlo tako, kakor je treba, je odgovoril Hart.

— Res je, je pripomnil pomočnik Tomašević. Popolnoma se strinjam z mišljenjem svojega šefa. Vendar bi vas prosil, gospod poročevalec, da ob tej priliki objavite neke popravke v časopisu. Po justifikaciji so se razširile po Zagrebu neresnične vesti o poteku justifikacije. Tomašević je odločno trdil, da je zlagana vest, da mu je pri obešanju eden zločincev padel dvakrat iz rok. To ni res. Pri justifikaciji se je sicer res pripetila majhna nezgoda, ki pa ni vredna, da se lo omeni.

— Tega so vse krivi novinarji, je nadaljeval krvnikov pomočnik. Obešanje prvega zločincea se ni moglo izvršiti v redu po krivdi drugih. Motilo naju je občinstvo in pa veliko število novinarjev, ki so se znetli tik ob večalnih. Ne gre torej za tremo, temveč naravnost motili so naju pri justifikaciji prvega zločincea. Ostale tri justifikacije so potekle popolnoma v redu.

— Kakšne vtise ste dobili pri obešanju? je vprašal novinar krvnika Harta.

— Verjete mi, gospod, je odgovoril krvnik, ko sem bil kot prostovoljec v češkoslovaški armadi, sem na fronti doživel marsikaj, kar mi je ostalo globoko v spominu. Obešanje je sedaj moj poklic, zato ne napravim name tako globokega vpliva, kakor si ljudje mislijo. Končno mislim, kakor vsi pametni ljudje, da justifikacija zločincea, ki ima toliko žrtve na vesti in ki je spravil toliko družin v nesrečo, ni tako strašna stvar. To je izvrševanje pravice. To je zakon, ki se mu mora pokoriti. Lahko pa rečem, da tako dobro razpoložena zločincea, kakor je bil Vrbanec, še nisem videl. Preden sem mu zadrnil vrvi

okrog vratu, mi je rekel, da bi rad napravil z menoj tako in me poslal z vrvo na oni svet.

— Kako se je obnesel vaš pomočnik Tomašević?

— Odlično. Pokazal je hladnokrvnost, ki je še nisem videl. Opravil je svoj posel kakor kak star mojster. Pri tem ni bil popolnoma nič razburjen in to mi je bilo všeč.

— Pri obešanju ste imeli svečano obleko, kaj ne g. Hart?

— Da, imel sem črno obleko, na glavi cilindar, na rokah pa glaze-rokavice.

— Ali ste po justifikaciji vrgli proč rokavice?

— Seveda, to je tak običaj. Ko sem rokavice vrgel proč, sem izpregovoril besede: Nisem kriv tvoje smrti. Ali sem jaz kriv, da so zločinci izvršili toliko umorov in ropov in spravili v nesrečo toliko družin? Da so po Slavoniji morili mlado in staro, ženske in moške? Te zločince je sodilo in obsodilo sodišče in jaz sem obsodbo izvršil kot orodje pravice.

— Ali je občinstvo povpraševalo po vrvi, s katero ste obešali zločince?

— Da, več se jih je zglasilo po justifikaciji pri meni ter me prosilo, naj jim prodam konec vrvice, s katero sem obešal prvega zločincea. Pravilo, da jim to prinese srečo. Jaz pa nisem nikakr trgovec in nisem prodajal vrvice, temveč sem jo razsekal na kose in jih razdal nekaterim, ki so trdno prepričani, da jim to prinese srečo. Ampak, pomislite gospod, kako srečen bi moral biti jaz, ki imam takih vrvi na ducate doma.

Krvnik je nato skočil v tramvaj. Komaj je stopil na voz, že je bil zopet na cesti. Skočil je iz tramvaja, ker se je spomnil, da mora nekaj prinesiti »iz Zagreba« svojim otrokom, ki ga že pričakujejo doma. V prvi sarajevski trgovini je kupil nekaj igrač in sladkarij ter se s prihodnjim tramvajem odpeljal domov z davnimi »iz Zagreba« za svoje štiri otroke.

Tajinstven roparski napad na hlapca

V Temerinu je neznan zločinec napadel hlapca Igračkega in ga težko ranil. — Hlapec je bil že drugič napaden na istem kraju.

Iz Novega Sada poročajo o tajinstvenem roparskem napadu, ki je bil izvršen pred dnevi v Temerinu. Zdi se, da zločin nikoli ne bo pojasnjen. Zlotežnega voznika Miho Igračkega iz Temerina je zavratno napadel neznan zločinec. Iz zasede je ustrelil nanj in ga težko ranil v glavo. Zanimivo pa je, da je bil približno pred letom dni Igraček napaden na istem kraju ter je komaj odnesel pete.

Prvi tajinstven napad na voznika Igračkega je bil izvršen lani 23. februarja pri Temerinu. Voznikov gospodar trgovec z jaci Simon Slosberger je voznika poslal iz Temerina v bližnjo vas Šovo, kjer je trgovec kupil večjo količino jace. Voznika je naročil, naj prevzame kupljena jacea in jih pripelje v Temerin.

Voznik je odšel v Šovo in prevzel jacea ter se napotil v Temerin. Ko je bil od mesta oddaljen dober kilometer, je pristopil k njegovemu vozu neznanec, ki je potegnil iz žepa samokres in ustrelil na voznika. Igraček se je zgrudil na tla in obležal nezavesten v mlaki krvi. Drzen napadalec je voznika pograbil, ga vlekel čez cesto in ga vrgel v jarek.

Nezavestnega in napol mrtvega voznika je našel neki kmet, ki je privozil kmalu nato mimo. Naložil je težko ranjenega voznika na voz, ga odpeljal v Temerin ter ga odal v bolnico. Zdravnikom se je posrečila operacija na Igračkovi glavi in tako je bil voznik rešen. Po večmesečnem zdravljenju je okrevan in stopil zopet v službo trgovca Slosbergerja.

O drznem napadu je bila takoj obveščena policija in orožništvo, ki je uvedlo preiskavo ter začelo iskati predvsem vz

ročje, ki je po drznem napadu izgubil. Obveščeno je bilo orožništvo v vsej Vojvodini. Dobilo je natančen opis voza in konj, ki jih je napadalec odpeljal, toda vse iskanje je bilo zaman. Tri dni kasneje so našli voz z jaci in nepoškodovanimi konji na cesti med Futokom in Čebou. Ropar najbrž ni imel poguma prodati jacea, ker se je bal, da bi ga izsledili.

Igračkega so zaslišali, ko je okrevan. Osumil je nekoga Stefana Piša kot napadalec. Piš je prišel iz Bosne ter je bil tudi obdolžen umora nekoga peka v Kuli. Piša so aretirali, pa so ga kmalu izpustili, ker mu niso mogli dokazati ničesar.

Aretilan je bil ponovno, ko so našli nekaj dni pozneje umorjenega peka v Kuli. Piš je prišel pred sodišče v Somboru. Kot priča je bil preteklo sredo zaslišan tudi voznik Igrački. Ko se je vračal, se je paljal z vlakom od Petrovaradina. Ker ni imel denarja, se je napolnil peš iz Petrovaradina v Temerin. Šel je po cesti, na kateri ga je pred letom dni napadel neznanec. Ko je prišel do kraja, kjer je bil napaden, se je Piš ustavil in premišljeval, kako se mu je pred letom dni na tem kraju godilo, ko bi kmalu izgubil življenje. Ko se je obrnil v smer, od koder je stopil k njemu neznanec, je nenadoma počel strel. Igrački se je prijel za glavo in se zgrudil na tla ves oblit s krvjo. Mimoidoši so ga našli in ga odpeljali v Temerin v bolnico.

Igrački je postal žrtev drznega napadalec na istem kraju, kjer je bil napaden pred letom dni. Orožniki so takoj uvedli preiskavo in ugotovili, da je bil napadalec skrit za drevesom ob cesti. Od drevesa je bilo videti natančne sledove opank, ki so vodili od kraja poskušnega umora v Te-

merin. Orožniki upajo s pomočjo teh sledov zločinca kmalu izslediti.

Igračkega je krogla iz samokresna zadela v čelo in se obližala nad levim obočom. Krogle ne morejo odstraniti iz glave, vendar poškodba ni smrtna, če ne nastopijo komplikacije.

Štiri težke neareče

Včeraj in danes je zahtevala zima kar tri žrtve. Na mokrih in poleđenih tleh so padli trije tako nesrečno, da so si zlomili nogo. Prva žrtev je bila gospa Olga Gorazdova, žena uradnika pri »Oleum Company«. Sneli okoli 19. je šla v smeri proti kinu Matice, na koncu Zvezde ji je po spodrsnilo. Padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. Iz blagajne kina Matice so telefonirali po pomoč, na kar je bila z rešilnim vozom prepeljana v bolnico.

Na Rimski cesti je padla Ivančič Terezija tako nesrečno, da si je zlomila nogo. Tudi njo so morali prepeljati v bolnico. — Slušna negoda je doletela davi 40letno učiteljico Klementino Hrovatin. Šla je po Kolodvorski ulici proti kolodvoru, ko ji je nenadoma spodrsnilo. Padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo v členku. Učiteljico, ki je uslužbena na Srednji tehniški šoli, je rešilni avto prepeljal v bolnico.

Težka nesreča, žije žrtev je postala 67-letna delavčeva žena Marija Pernardova, se je pripetila snoči v Zalogu, štev. 21. Starica je skubala svoji zakurjeni »gasperku«, da bi skubala večerjo. Drva pa niso hotela goreti in zato jih je hotela Pernardova politi s petrolejem. Vila je petrolej na tleča drva in v tem hipu je bušnil plamen iz gasperka. Hipoma je bila nesrečna žena v plamenu. Njeni domači so ji sicer takoj priskočili na pomoč in pogasili ogenj, toda starica je kljub temu zadobila težke poškodbe po vsem životu. Davi so jo prepeljali v ljubljansko bolnico. Njeno stanje je precej kritično, vendar zdravniki upajo, da bo okrevala.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama.
Začetek ob 20. uri zvečer.
Ponedeljek, 25. februarja: »Utopijenca«. Red D. Torek, 26. februarja: Zapeto.
Sreda, 27. februarja: »Vdova Rošinka«. Red C.

Opera.
Začetek ob pol 20. uri zvečer.
Ponedeljek, 25. februarja: Zapeto.
Torek, 26. februarja: »Zaljubljen v tri oranže«. Red A.
Sreda, 27. februarja: Zapeto.

Ljubša ličič kot gost ljubljanske opere

Šestindvajseto leto teče, odkar je v Ljubljani na slovenskem odru prvič nastopil Ljubša ličič. Uprizorili smo takrat — dne 3. oktobra 1903 — poljsko dramo Kisielewskeza »Josia«, in ličič, zelo mlad igralec, je igral Lancelota. Pet let nato je moral ličič na svoj prireditelj nastopiti že v operi in operi; pol je drugega laičanta v »Vajčkovem čaru« in Yamadorija v »Madame Butterfly«.

Dvajset let je torej, da deluje ličič kot pevec. Deloval je medtem z velikimi uspehi na Dunaju, Berlinu, v Pragi in še kje, tudi v Beogradu je bil član opere. Žel je povsod velika priznanja in bil resnično popularen. Njegova osebnost mu je povsod utirala pot; simpatičen je, zdrav kakor zavberski kmetiški fant, dobrodušen in iskren kakor pristen Srbičanec. Nič dekadentskega, degeneriranega ni na njem in v njegovem govoru. Zato so ga imeli povsod radi, ženski svet pa je njegova zvesta, navdušena garda, ki ga spremlja pri njegovih trumah.

Po dvajsetih letih se je predstavil Ljubljani zopet kot operni in operetni pevec. De Greux v »Manons«, Jose v »Carmen« in Cavaradossi v »Tosca« so partije, ki so ga nam pokazale vseskozi kot visoko in resno stromečega moža, še zmerom prav tako prijetnega kakor nekdanj, ko je deloval med nami. Glas mu je probolen, doje muzikalno, ima dobro solo, nikoli ne distonira in jemlje višine. Čeprav včasih nasilno, zmerom sigurno. Odlikuje se s čustvenostjo in pristnim temperamentom, igra sugestivno in dela zunanje prav ugoden vtis. Mimika mu je živahna, včasih celo preveč drastične, operetnosti ne zakriva nit v operi. Vsekar pa je dokazal svolo izredno uporabnost tudi v seroznem opernem repertoarju, in čeprav nam n. nudil v operah nič posebnega ali izrednega, je ličič za vsak operni ansambel zelo dobra in koristna moč, ki se nanjo lahko vedno zanašajo.

Gostovanje ličičevo je bilo prišlo, da smo zopet slišali gđ. Majd Ževo v partiji Mamon kot izvršno pevko. Partijo pole odlično in z res prijetno toplotjo. Solih narečute in se razvija tudi v izri, ki je še zmerom preveč črna, »sodna«, a redko uspešnejša. Prvovrstno kredojo velikomestnega odra vredno, idealno »Carmen« pa nam je to pot odzvala ga, Thierry »Kavčnikova«. Kako je ta umetnica tekom sezona varala s to partijo, je čudovito. Njen temperament in žarko čustvo v petju sta potegnila publiko osetovano za seboj, da je izražalo svoje zadovoljstvo posebno iskreno in viharno. Ga, Thierry v Kavčnikova ima zdelano partijo do vseh potankosti, ne pušča nič trenutja praznega, izgovarja jasno, iznemožno se je sabetno manje ter je v novih kostumih izgledala izvršno. Kot Tosca je zela vsesoplotno priznanje zopet ga, Kanc-Whanova, ta pevka prekrasnega glasovnega materijala in velike pevске umetnosti, ki to bomo pač kmalu brdoško pogrešali.

Zmagovito je nastopal v vseh treh operah g. Primožič. Vendar igra preveč za galerijo, ker neprestano v igri pretirava. Lescant ni Johnny! Svojo pravo in glavno sposobnost je pokazal g. ličič v Nevbalovi »Poljski krvi«. Tu je bil resnično popolnoma zmagovit in je žul neomejeno priznanje. S svojim bušnim temperamentom je razčaral vse sodobnece ter je bila zato predstava

prav dobra. G. ličič se je izkazal tudi kot pisatelj in mu je občinstvo tudi po predstavi prišlo iskreno ovacije. Polag nlega sta bila izvršna tudi g. Peček in g. Polčeva ter je jako ugajala igra g. Baletkove. Solih je bila predstava jako dobra.

Tako so imeli po zasnogi g. ličiča nekaj prav zanimivih predstav, in posebno edino željo, da nam g. ličič ostane v ljubljani. Da je junak v vsakem orisu, smo videli nepot: v par dneh se je izvestno našel veliko partijo, prozo in petje, v slovenski in govorni in pol je lepo, gladko in razumljivo. — Da, govornik je slovenski pravilneje in razumljiveje, kakor n. pr. ga. Polčeva, ki očvrla in švargoti, da je ne razumemo, saj odgovarja večina vose vokale (u in e) napačno. In to je škoda, ker je gospa izvršna igralka in prav dober operetna pevkinja vzgledne produktivnosti in marljivosti. Fr. O.

„Svetnik“ na šentjakobskem odru

V soboto so igrali tretjo reprizo »Svetnika« na šentjakobskem odru. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička in to že tretjič. Sicer je pa že v ljubljani splošno znano, naj gre gledat »Svetnika« k šentjacobskoban, kdor se hoče od srca nasmejati. »Svetnika«, burko v treh dejanjih, je našim razmeram prilagodil neki Fi. To se mu je zelo posrečilo, kajti tako bobotno, kakor pri nas, se menda nikjer na svetu ne razvija tako zvana lažimorala, ki jo je v burki razkrinkal avtor. Vsebinsko je zelo enostavna, toda prepletana s situacijsko komiko in z res uspešnimi dovptji. Burka je zelo posrečena, da je dosegla popoln uspeh, je pa velika zasluga režiserja Karusa in pa naravno igro skoro večine igralcev.

Tudi v burkah, čeprav so namenjene navadno širši publikii in blagajni, se lahko preprosto kvaliteta igralca. Morja se lažje, kakor v drugih komadih, ko je mogoče z afekcijo in pozerstvom prikriti nezmožnost. Globoko umeva gledališče režiser Karus. Pozna svoje igralce in publiko in s sredstvi majhnega odra doseže vedno največji uspeh. Košaka sem obvedoval kot Petra Zakotnika, sodnega svetnika iz Kranja, igra naravno in to je njegova največja vrlina. Da je rutiniran igralec, je pokazal ravno v »Svetniku«. Njegova žena Milka, ki jo je igrala Bučarjeva, je bila dobra, mestoma pa morda pretesna. Izredno simpatična je Pirčeva, ki napreduje od predstave do predstave. Naivna dekleta pouda odlično. Presenetil je tudi Burač s svojo premišljeno in izpoljeno igro. Wrischerjeva je rutinirana igralka. Ker je igrala plesalko v varietetu, ji je treba odpustiti tudi malo nenaravno teatersko vedenje na odru. Kunc je bil nemara nerazpoložen, ker je igral brez vere. Zamislil si je pa starega grofa prav dobro in bil sicer odličen. Njegovega očaka je Ouk v manjši vlogi odigral prav dobro. Sijalen je pa Lavrič, Njegova kreacija oboževalca Giovannija je bila najoriginalnejša. Moser je bil izvršten knjigarar. Brez dvoma je zelo talentiran, kajti z najmanjšimi sredstvi doseže a svojo pojavo veliko. Pavličeva in Maršič sta bila dobra. Koščakova pa kot služkinja odlično. —nek.

Ljubljanska opera vprizori v torek, dne 26. t. m. Prokofjevo opero »Zaljubljen v tri oranže« s g. Botetom kot kraljem Triflom v glavni vlogi za abonentne reda A. Ostala zasedba kakor običajno. Dirigirja kapelnik g. Štefcol.

Druga repriza Oslarjevo narodno vesoljstvo »Vdova Rošinka« bo v ljubljanski dram v torek, 27. t. m. za abonentne reda C.

»Danovna smrt«, drama 20-letnega Blaknerja v 21. slikah ima za svoj svetovni del francoske revolucije. V njej nastopa historični liki Robespierre, St. Just, pesnik Desmoulins obdani od podvajanih množic. Ljubljanska drama vprizori kot prva v Jugoslaviji to delo in je postavila vse svoj repertoar z veliko mazo statistične. Osmutke za sceno izvršuje scenograf profesor g. Vavpotič. Režije vodi prof. g. Oslp Šest.

Sokol

Občni zbor sokolske župe Ljubljana

Včeraj 24. t. m. ob pol 11. dopoldne so se vršila na Taboru glavna skupščina največje župe JSS župe Ljubljana. Pred gl. skupščino se je vršila seja zbora društvenih načelnikov iste župe pod vodstvom župnega načelnika arižnega brata Trčka.

Dvajseto, jubilejno glavno skupščino župe Ljubljana je otvoril in vodil župni starosta, profesor brat Nande Marolt. Bratško je pozdravil številne navzoče brate in sestre, ter je ugotovil, da je zastopanih na skupščini po svojih delegatih 26 društev. Druga društva so opravila svojo oodnost. Pozdravil je iskreno delegata starestinstva JSS brata V. Svaigerja, nakar se je spomnil v pieteti vseh v preteklem poslovnem letu umrlih bratov in sester, ki so jim izkazali navzoči brate in sestre počast s tem, da so vstali in jim vzdiknili »Slava!«. Posebno se je spomnil brat starosta pokojnega brata Pečnikca, ki je kot državni uradnik štedil in štedil, da je ob svoji smrti zapustil v sokolske namene 25.000 Din.

Sledila so poročila posrednih župnih funkcionarjev. Prvi je poročal kot čebelica pridni župni tajnik brat Plegar. Njegovo poročilo ni bilo navadna poročila tega ali onega društvenega tajnika, temveč poročilo, sestavljeno z največjo skrbnostjo, podrobnostjo in temeljitostjo. Iz tega poročila je mogel dobiti vsak laik točno sliko o župnem stanju. Grajal je, kar je bilo grajati, pohvalil, kar je bilo hvale vredno. Točno je naznačil, in to naj si zapomni vso članstvo župe Ljubljana: župa Ljubljana je v JSS najmočnejša po številu v njej včlanjenih očinic in po številu članstva. Postati mora najmočnejša tudi po svojem delu. Preobširno bi bilo podati taknikovo poročilo makar samo v izvlečku. Vse je povedal, kar se je v župni zgodilo važnega, ničesar ni pozabil. Župa Ljubljana šteje 36 edinic s 6932 člani. Steje 19 sokolskih domov in skoro vsa društva imajo svoje letno telovadišče. Marsikaj je grajal brat tajnik v svojem poročilu in to upravičeno. Sokolska društva župe Ljubljana morajo postati najzvrnejša in za

vzgleđ vsem drugim družavam v JSS, in velja tudi v upravnem društvenem delovanju, ki je bilo v nekaterih družah nezadovoljivo.

Zanimivo in skrbno sestavljeno poročilo o tehničnem župnem delovanju je podal župni načelnik brat Trček. Župa šteje 1850 telovadnega članstva, prostovoljno naraščajo in dečo.

Sledilo je poročilo župnega prosvetnega brata Prosenca, ki je ugotovil, da je bilo sokolsko prosvetno delo v večini društev povoljno, le 6 društev tudi v prosvetnem delu ni nič storilo. Vseh prireditelj prosvetnega značaja je bilo v preteklem letu v župi 990.

Sledili sta še vrlo važni poročila župnega blaginjak in statističarja. Župni blaginjak brat Mešak je grajal društva, ki ne plačujejo v redu svojih obveznosti, in v savezu. Župno premoženje znaša ca 35.000 Din.

Starosta Sokola I. brat dr. Pestotnik se je iskreno zahvalil župnemu tajniku za čestitke ob svoji pedesetletnici in se izrazil željo ter priporočal, da naj bi se izdalo priročno knjižo za prosvetarie z vso sokolsko vsebino, kot jo ima n. pr. že COS. Sprejet je bil tudi njegov predlog zlede prispevka 5000 Din za osnovevanje župne knjižnice.

Sprejet je bil predlog župnega TO, da se vrši župni zlet 4. avgusta na Viču. Glavna skupščina je sprejela predlog župnega starestinstva o razpustu odsekov Komena in Ig-Studenec. Vprašanje župnega glasila — predlog društva Ježica — se prepusti župnemu PO. — Sklenilo se je predlagati JSS, da naj se tiskovino JSS izdajo v slovenskem in srbo-hrvatskem besedilu. — Ustanovi se sklad od 2000 Din za župne tečaje (prednauke in prosvetne), v katerega se steča tudi 10 odstotkov dobička župnih prireditelj. — Ustanovitev komiškega sokolskega okrožja (predlog Ježica) se odstopi JSS v odločitev.

Po vseh teh predlogih so sledile volitve in so bili izvoljeni v novo župno starestinstvo: starosta N. Marolt, podstarosta J. Mesec, Milko Krapež, dr. Janez Oražem; načelnikovo mesto je še odprto, do izvolitve načelnika vodi načelnik'ske posle brat Trček, načelnica s. M. Ryškova, podnač. s. Angela Preškarjeva, prosvetar Ivan Prosenec ter še 14 odbornikov odzroma nihovih namestnikov. — Po končanih volitvah je pozdravil glavno skupščino savezni delegat brat V. Svaiger, brat starosta Marolt pa je pozval na udeležbo v Poznanju in Plizen, posebno pa na zlet 1930. v Beogradu. Ob 2. popoldne je bil zaključek lepo uspele glavne skupščine. — Bratje in sestre — na delo! Zdravo!

Beleznica

KOLENDAR.
Danes: Ponedeljek 26. februarja 1929; katoličen: Valpurga; pravoslavlje: 12. februarja.

Današnje prireditve.
Drama: »Utopijenca«. D. Klap Matice: »Mormarna Carmen«. Klap ličič: »O3 prazgodina«.

Današnje ložarne.
Danes: Subotik, Martin trg; Kurell; Gospodsvetka cesta.

— Službeno iz LHP. Redna glavna skupščina se vrši v nedeljo 3. marca ob pol 9. uri v damkem salonu kavarnе Emons v Ljubljani. Ponovno se opozarjajo vsi člani, da poravnajo napram podzavezu vse svoje denarne obveznosti, ker v nasprotnem primeru na glav. skupščini nimajo pravo glasovanja. Tajnica.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 25. februarja.
Mushman Missim, ki je po policijski sledo-dolar, ima kljub temu zelo vroče srce. Dasi je oženjen, mu srce vedno plamti tudi za drugimi dekletji. Tako se je seznanil nedavno z lepo očetljivo Marijo. Dekletje je bil mushman sorva všeč, ko le pa zvedela, da je Missim oženjen, se je tudi njena ljubezen takoj ohladila. Zato je sladoledarju obrnila hrbet. Missim se pa ni dal umesti. Bil je ves divj in ob vsaki priliki je zalezoval deklo. Prbečilo se je celo, da je moral Marija ovdati potofči. Missim se je moral radi nastila zagovarjati pred sodiščem.

Toda to ga očividno ni iztreznilo, zakaj v soboto popoldne je na Zaloški cesti Marijo zopet ustavlil, rekoč: »No, sem te že vendar enkrat dobil, zdaj moraš z menoj! Dekle se mu je uprlo, na kar je sladoledar potegnul nož inpod sukne in ji zagrozil: »Če ne greš, te zabodem!« Marija se je iztrgala nasilnežu iz rok in pobegnila. Missim je nekaj časa tekel za njo, namreč se je premislil, vrzel nož proč in odšel domov. — Vsekarer bo imel moč stisniti na policiji, ki ga bo postila, da takih meštr v Ljubljani nismo vajeni.

Pleskar Raiko K. je snoči popitval v družbi dveh vojakov v gostilni Miljkovič na Vlkovdanskem cesti. Okoli pol 11. so odšli vsi trije iz gostilne. V Kolodvorski ulici je eden vojakov K-ja vprašal, koliko je ura. K. je potegnil uro iz žepa in jo pomnil volaku pod nos. Ta je uro nazaj pograbil, volaku pod nos. K. je uro nazaj pograbil, ura na kar sta s tovarišem vred pobegnili. Ura je bila srebrna, vredna 400 Din. K. je talvno prijaval na policiji, kdo sta pa napa-dalca, ni vedel povedati. Spomnil se je samo, da sta služila pri 40. pešpotku. V bodoče si bo gotovo premislil ponoči razkagovali uro.

Iz tujega humorja

Mladi legacijski tajnik kuez Bismarck je posetil svojega prijatelja, dobro znanega psihijatra, ki je deloval v zavodu za živčne bolezni. Vratar se prikloni: »Prosim, koga smem praviati?« — »Knez Oto Bimarck.« — Vratar: »Prosim, počakajte tačas v sobi št. 7., tam sta že tudi gospod Napoleon in gospod Aleksander Veliki.«

Dnevne vesti.

— **Dr. Majaron** — Častni doktor naše univerze. Rektor univerze, profesor dr. Milan Vidmar je v sponstvu dekana tehnične fakultete, profesorja ing. Viktorja Gostiše in dekana juridične fakultete, profesorja dr. Rada Kušca obiskal g. dr. Danila Majarona in mu oficijelno sporočil, da mu je ljubljanska tehnična fakulteta soglasno sklenila v priznanje zaslug, ki jih ima za ustanovitev ljubljanske univerze, zlasti pa za realizacijo prvega tehničnega študija, s katerim se je ljubljanska univerza začela udeleževati, podeliti časten doktorat tehnik in da je ta fakultetni sklep tudi univerzitetni svet vzel soglasno na znanje Slovenske promocija bo ob priliki proslave 10-letnice obstoja ljubljanske univerze.

— **Reforme v finančni administraciji.** Trgovinski minister dr. Mažuranič je s svojimi načelniki pregledal novi proračun in ga poslal finančnemu ministru. Tako ima finančno ministrstvo v rokah že proračune vseh ministrstev. Ko bodo vsi proračuni pregledani, jih pošlje finančni minister ministrskemu predsedniku, da jih pridloži kralju. V finančnem ministru pregledujejo tudi osnutek novega finančnega zakona, v katerem pride do večjih izprememb. Izložene bodo v prvi vrsti vse odredbe, ki niso v nobeni zvezi z državnimi financami. Z novim finančnim zakonom naj bi se izvršile tudi večje izpremembe v državnem financiranju, da se olajša dotok tujega kapitala v našo državo in da postane državna blagajna likvidna. Z novim finančnim zakonom ali pa s posebnim zakonom naj bi se poenostavilo tudi državno računovodstvo in sploh vsa finančna administracija.

— **Volitve v Nabavljajno zadrugo državnih železnic.** Po vsej Sloveniji so se včeraj vršile volitve delegatov za Nabavljajno zadrugo državnih železnic za Slovenijo. V vseh večjih železniških centrih in po posameznih postajah je značala lista UJNZB. Nasprotniki so pogoreli na celi črti. Samo v Ljubljani je bilo oddanih 750 glasov za listo UJNZB ter je dobila ta lista v Ljubljani 38 mandatov.

— **Iz državne službe.** Za stalnega je potrjen davčni pripravnik in Kočevju Franjo Hartman; za šumarskega inženjerja pri direkciji šum v Ljubljani je imenovan šumarsko-inženjski asistent Krsta Mozetec.

— **Iz carinske službe.** Za carinika pri glavni carinarnici v Ljubljani je imenovan carinik carinarnice v Beogradu Gorgije Roknič.

— **V naše državljanstvo so sprojeti** pekovski pomočnik iz Maribora Ljudevit Gencker, kmetovalec iz Ščavnice Adolf Gödel, železniški uradnik iz Maribora Hugo Veseli in učitelj iz Zagorja Albert Čok.

— **Zakon o sodno kazenskem postopanju.** V »Službenih Novinah« št. 45, z dne 23. t. m. je izšel zakon o sodno kazenskem postopanju.

— **Pred pomladansko sezono na naši rivierji.** Izgledi za letošnjo sezono v Dalmaciji so zelo povoljni. Najbolj se zanima za naša letovišča Nemci. Začetkom marca prispe iz Newyorka več sto ameriških turistov.

— **Rezervni oficirji,** ki se žele včlaniti pri Zvezi rezervnih oficirjev v Ljubljani, katere področje obsega celo Kraljevino, naj javijo z dopisnico svoj naslov, nakar se jim bodo poslale pristopne tiskovine in pravila. Članarina za leto 1925 znaša 40 Din, vpisnina pa enkrat za vselej 10 Din. Pristopne tiskovine in ustnena pojasnila se dobe v društveni pisarni v Ljubljani, Kongresni trg 1/II. (Kazina), vsak delavnik od 18. do 19. ure. Izven Ljubljane stanujoči člani pa dobe tudi ob drugem času ustnena pojasnila, ako sporoče tako željo vsaj dva dni prej po dopisnici Zvezi. — **Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani.**

— **Darovi za gladijoče.** Velikemu županu ljubljanske oblasti so poslali poleg že objavljenih darov k zbirki za gladijoče rodilne svoje prispevke: Ignacij Vok, trgovec v Ljubljani, 500 Din; dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna, Ljubljana, 200 Din; Robert Kollmann, trgovec v Ljubljani, 1000 Din; Dolenc, Hudovernik, Javornik, lesna izvozna družba v Ljubljani, 3000 Din; neimenovani v Ljubljani 1000 Din; Schneider in Verovšek, trgovina v Železniku v Ljubljani, 1000 Din; Društvo bančništvu v Ljubljani 10.000 Din; Delniška družba pivovarne »Union« v Ljubljani, 1200 Din; A. Šarabon, trgovec v Ljubljani, 1000 Din; Franjo Vidic, ravnatelj hranilnice kmečkih občin v Ljubljani, 100 Din; Anton Stacul, trgovec v Ljubljani, 100 Din; Feliks Urbanc, trgovec v Ljubljani, 100 Din; dr. Ciril Paulin, ravnatelj združenih papirnic v Ljubljani, 500 Din; Alojzij Vodnik, karmosek v Ljubljani, 1000 Din; Josip Kosler v Ljubljani 600 Din; skupaj doslej 51.450 Din.

— **Smrtna kosa.** Včeraj je umrl v Ljubljani posestnik, trgovec in hotelir g. Ivan Poljšak. Pokojni je bil kot značilen in simpatičen mož splošno priljubljen. Njegove pomenske ostanke prepeljejo na Jesenice, kjer se bo vršil jutri ob 16. pogreb. — **Včeraj** je preminul na Viču mesar in posestnik gosp. Anton Škerlj. Bil je mož dela, mirnega, simpatičnega značaja. Pogreb bo jutri ob 16 na Viču. Blag jima spomin! Težko prizadetim rodbinam naše iskreno sožalje!

— **Meteorološki aparat.** Vpokojeni narednik g. Alojzij Karič je izumil meteorološki aparat, ki kaže čas, budi po potrebi ob določenih urah, registrira nepretrgoma smer in hitrost vetra, kaže in registrira nepretrgoma dnevno temperaturo, kliče, ako je nastal požar v istem lokalni, kliče, ako je temperatura prekoračila poprej poljubno označeno točko pod in nad ničlo, registrira, koliko časa in od kdaj do kdaj je sijalo sonce in koliko časa ter od kdaj do kdaj so istega razkrivali oblaki ali megla, zabeleži ob katerem času je dež začel in kdaj prenehal, beleži, koliko litrov deževnice je

padlo od časa do časa na 1 kv. m in koliko skupno, kaže nepretrgoma višino vodnega slanja potoka, reke, jezera ali morja najbi isto še tako odlojeno od aparata, kliče, ko se bliža nevarnost poplave, opozori ob vsakem času na nastali vihar, kliče, da je treba uro zopet naviti, da se ne ustavi, ter služi končno za streljivo.

— **Informativen izlet gospodarskih krogov v Anglijo.** Jugoslavenska Express Agencija d. d. v Zagrebu, trg Kralja Tomislava 17 priredi letos spomlad izlet gospodarskih krogov v Anglijo in Skotsko. Izlet bi trajal 21 dni in bi znašal stroški približno 8.000 Din. Izlet bo organiziran tako, da bo udeležencem omogočen posest vseh važnejših gospodarskih centrov pod vodstvom strokovnjaka. Interesanti naj prijavijo svojo udeležbo omenjeni agenciji neposredno, kjer dobe tudi potrebne informacije.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno južno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Temperatura je povsod znatno poskočila in vse kaže, da je strupenega mraza za letos konec. Maksimalna temperatura je znašala včeraj v Splitu 11, v Mariboru 9, v Skoplju 3, v Ljubljani 5,2, v Zagrebu 8. Davi je znašala temperatura v Ljubljani 2 stopinji, barometer je kazal 760 mm.

— **Tragična smrt uvezestega natakarja.** Iz Novega Sada poročajo o tragični smrti natakarja Milana Baljeviča, ki ga je zastrela njegova ljubica kuharica Lili Napoti. Napotijeva mu je natrosila v led veliko količino praška. Ki ga je dobila od neke vedeževalke in ki naj bi natakarjevo ohlajeno lubezen do kuharice zopet razvnel. Ko je natakar zavpil zastreljeno je, je dobil hude krče in odpeljal so ga v bolnico, kjer je kmalu mrl. Truplo so obducirali in v želodcu so našli rmen prašek, ki ga je kuharica primešala jedi. Prašek so poslali v preiskavo kemičnemu zavodu v Beograd. Strup je kuharici dala 32letna perica Elizabeta Beke, ki so jo takoj aretirali. Izjavila je, da je dobila prašek pred leti od neke ženske. Prašek da ni strupen, ker sestoji iz posušenih gobolih src ter poživilja ohlajeno lubezen. Ta strup je perica že pred letom dni dala svojemu možu in je bila že tedaj aretirana in kaznovana. Perico in kuharico so aretirali in izročili državnemu pravdniku.

— **Usodna kepa.** Iz Osjeka poročajo, da so v vasi Orišavcih priredili otroci pred hišo kmeta Dragotina Biotiča bitko s kepani. Ena kepa je zgrešila cilj in je priletela v okno ter ga razbila. Biotiča in njegovega brata je to tako razjezilo, da sta planila iz hiše ter dobila v roke 16letnega Mirka Srebrnjaka, ki se ni kepal z otroci temveč je slučajno prišel mimo. Napadla sta dekca z nožem in mu zadala več ran, tako da je kmalu izkrmavel. Oba nasilna brata so orožniki aretirali.

VALCKO VECER

dne 2. marca t. l. na Taboru za stare in mlade

— **«Nenavaden svetnik.** 47letni Josip Vidakovič roma že dolgo po slavoslovnih vaseh in se izdaja za preroka in svetnika ter s pridigami poboljšuje grešnike ter oznanja božjo besedo. Pred dnevi se je ta nenavadni svetnik pojavil v neki gostilni v Osijeku ter je takoj začel razlagati sv. pismo. Zato je dobil od gostov milofidare v denarju. Ko je imel denar, se mu ni več mudilo iz gostilne. Začel je piti in razgrajati, dokler ga ni stražnik aretiral in odpeljal na policijo. Vidakoviča je osiješka policija že dolgo iskala zaradi neke večje sleparije.

— **Tajinstvena smrt bogatega posestnika.** V Gospodinjeh je umrl lani meseca junija posestnik Milan Lucič. Dva dni kasneje je dobilo državno pravdnistvo v Novem Sadu anonimno pismo, da je Lucič umrl zaradi težke telesne poškodbe, ki sta mu jo zadala njegova sinova. Zaslislali so priče, ki so izjavile zelo obremenjevalno za oba sinova umrlega Luciča. Truplo pokojnega posestnika so odkopali in zdravniška komisija je ugotovila, da je Lucič umrl zaradi notranjega krvavenja, ki mu ga je povzročil udarec s lopim predmetom po glavi. Hitra operacija bi smrt lahko preprečila. Na podlagi tega je bil aretirani starejši sin umrlega posestnika Čira Lucič. Priče so nadalje izjavile, da se je stari Lucič pred smrtjo večkrat pritožil, da ga sinova trpinčita. Pred dnevi je novosadsko sodišče odredilo aretacijo mlajšega Lucičevega sina Aleksandra. Oba brata trditja, da sta nedolžna.

— **Pri železniških težkočah, zmagi, zmanjšanjem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspasnosti povzročil kozarec »Franz Josefovo« grenčice takojšnje pozivljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefovo« vodo kot važen pripomoček proti grizi, kakor tudi železničnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerjiških trgovinah. 1/L**

— **Iz Ljubljane**
— **Iz Tajanje snega in čiščenje odtočnih jarkov.** Mestni magistrat opozarja hišne posestnike, da sedaj ob nastopu južnega vremena očistijo odtočne jarke (kadunje) ob hodnikih, ker bi se sicer voda ne mogla svobodno odtekat ter bi lahko poplavljala ulice.
— **Iz Družabni plesni večer,** na katerem se vrši »Plesni turnir za prvenstvo Slovenije 1925«, bo v soboto 2. marca v veliki dvorani Kazine. Prijave tokmulošnih parov za brezplačni trenajz dnevno od 6. do 7. pri g. Jenku v Kazini. 151/n

— **Iz Davčna uprava Ljubljana-okolica** razglša: Odmerni oddelek za neposredne davke te davčne uprave, ki se je do sedaj nahajal v prostorih bivšega davčnega okrajnega oblasti v Hrenovi ulici št. 11, se je z dne 20. t. m. preselil v svoje nove prostore v justični palači na Miklošičevi cesti, in sicer v sobo št. 107, ki se nahaja v II. nadstropju nad uradnimi prostori bivšega davčnega urada Ljubljana-okolica.

— **Iz Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva** vabi k predavanju, ki se bo vršilo jutri, 26. t. m. ob 20. v šentjakobski šoli. Predaval bo g. Avg. Bukovec o cvetličnih trajnicah.

— **Iz Pevnevo opozarjamo p. n. občinstvo,** da se koncert ZIKOVEGA KVARTETA danes v ponedeljek ne vrši.

— **Iz Dramski točaj ZKD.** Vsi gojenci dram. točaja se opozarjajo, da se vrši vaju z »Dantonovo smrt« v terek ob šestih uri v dramskem gledališču.

Dr. Behounek pri papežu

Dočim sta se Zappi in Mariani neopazeno sestala v Bologni, je priredila papeška akademija v razkošni vili Pija IV. v vatikanski vrtovih svečano sejo na čast generala Nobila, prof. Samojloviča in dr. Behouneka. Seta je bila oficijelna, poleg predstavnikov italijanskega znanstvenega sveta sta se je udeležila tudi češkoslovaški poslanik pri Vatikanu in sovjetski poslanik v Rimu. General Nobile je bil prvi italijanski častnik, ki je nosil uniformo na ozemlju papežev države. Nobile je govoril prvič o svojih ekspedicijah. Omenjal je najprej znanstvene rezultate ekspedicije iz leta 1926, na kar je naglašal, da mu bo gotovo omogočeno v papeški akademiji spregovoriti tudi o uspehih svojih zadnje ekspedicije. Po njegovem predavanju se je vršila recepcija. Dr. Behounek je bil s soprogo povabljen k papežu, ki je izrazil željo, da bi mu pripovedoval o znanstvenih uspehih zadnje Nobilove ekspedicije. Po avdienci je dal dr. Behounek izjavo zastopnikom italijanskega tiska, potem se je pa odpeljal preko Milana nazaj v Prago.

V izjavi novinarjem je dr. Behounek najprej naglašal, da smatra svojo udeležbo pri Nobilovih ekspedicijah za veliko čast in da je znanstvena organizacija ekspedicije odgovarjala vsem modernim zahtevam. Svojo znanstveno nalogo je ekspedicija po njegovem mnenju sijajno izpolnila in dosegla je velike uspehe zlasti na polju raziskovanja atmosfere in zemeljskega magnetizma. Njegovo znanstveno razpravo o atmosferični elektriki pričel general Nobile kot samostojen del k svojih knjigi. O sodelovanju s profesorjem Malmgreenom in Pontremolijem je dr. Behounek izjavil, da obžaluje, da se v evropskem tisku naglašava vedno le Malmgreenovo delo, dočim enako vrednega dela fizika Pontremolija nihče ne omenja. Dr. Behounek je izjavil, da bo označil za avtorje svojega znanstvenega dela ne le sebe, marveč tudi Pontremolija in Malmgreena. Razpravo z zemeljskim magnetizmom izda pod imenom Pontremolija. Končno je izjavil, da je vedno energično nastopal proti vsaki netočni kritiki Nobilove ekspedicije. Čim bodo objavljeni vsi njegovi dokumenti, bo svet izpremenil svoje naziranje in bo prepričan o velikem pomenu Nobilove ekspedicije.

Dosmrtna ječa za bratomor

Pred poroto v Trenčnu na Slovaškem se je zagovarjal za dni Johan Havranek, obtožen bratomora.

V malem selu Torhova so živeli trije bratje, Johan, Miha in Adam Havranek. Adam je bil oženjen in žena mu je rodila v zakonu tri otroke. Ker pa je vladala v kraju velika beda in je Adam jedva toliko zaslužil, da družina ni umrla lakote, je sklenil odpotovati v Ameriko. Odpotoval je v deželo dolarjev, njegova brata sta ostala pri svakinji. Johana je bila mlada lena žena včeh in kmalu se je ž njim zapletel v ljubavno razmerje. Seveda to ni ostalo brez posledic in ko se je Adam šel nekaj let vrniti iz Amerike, je našel svojo rodilno pokopnico. Mož je ugriznil v kisljo jabolko, udal se je v usodo, vendar je za bratu namignil, da je najbolje, če mu gre s poti.

Johan se je navidezno umaknil, toda strast do lepe svakinje je bila prevelika. Sklenil je osvetiti se bratu. Nekoga dne so odšli vsi trije bratje v gozd sekati drva. Bili so že daleč v gozdu, ko se je Johan ustavil in označil drevesa, ki jih je bilo treba posekati. Adam in Miha sta se takoj lotila dela in pokleknila sta k prvemu drevesu. Za Adamom je stal s sekuro v roki Johan. Jedva je žaga zahreščala, je Johan zamahnil s sekuro. Strahovit udarec po glavi je Adama omamil. Siromak je padel na tla, zločinski brat pa je še enkrat zamahnil s sekuro, rekoč: »Sedaj imaš zagrobil!« Umirajočega brata je Johan pograbil in ga zavlekel med drva. Bratu Mihi je dejal: Vsakdo bo mislil, da je bil Adam zasaden pri tatvini drv in ubit! Ker se je pa težko ranjeni Adam še zagnil, je bestialni zločinec še trikrat zamahnil s sekuro po njem.

Po zločinu je odšel Johan mirno domov naravnost k svoji svakinji, bratu pa je zagrozil, da ga ubije, če ga izda. Zločin pa je prišel kmalu na dan in te dni se je moral zagovarjati pred porotniki. Priznal je zločin in dejal, da ga je samo strast zapeljala tako daleč. Brata Miho je popolnoma razbremenil, trčec, da o zločinu ni vedel ničesar. Če bi mu nasprotoval, bi ga ubil. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje zavratnega umora, na kar je bil Johan Havranek obsojen na dosmrtno ječo.

Žive zaročence zazidavajo

V Rusiji se pojavljajo tajna društva, ki prirejajo orgije in obsodijo člane na smrt. — Nova sekta, ki zazidava žive zaročence.

Moskovski dopisnik nemškega lista »Die Neue Morgenpost« pošilja svojo listo iz Moskve vesti, ki se zde v 20. stoletju gorostasne in neverjetne. Moskvska policija še ni končala preiskave v zadevi afere društva »Zolta« , ki je razburila vso Rusijo, že je bila obveščena o odkritju novega, enako nevarnega kluba samomorilcev. V ligi »Zolte gorile« so bili organizirani inteligentni člani obeh spolov, ki so hoteli živeti razuzdano in ekscentrično, ker jim normalno življenje ni nudilo dovolj zabave in užitka. Da dosežejo svoj cilj, so segali po perverzosti in orgijah, o kakršnih se normalnim ljudem nih ne sanja.

Zadnje čase se pa širijo po Rusiji vesti o orgijah članov novega društva, večinoma mladih ljudi od 17. do 21. leta. Z žrebom se določi vsakemu članu dan in način smrti in dotični se mora sklepu organizacije brezpogojno ukloniti. Pred smrtjo vsakega člana priredi društvo orgije, o katerih se v dostojni družbi sploh ne more govoriti. Če se pripeti, da je obsojeni član lige strahopetnež, poskrbe drugi člani, da se izvrši smrtna obsodba nad njim.

Policija napenja vse sile, da izsledi vodilne člane te organizacije, ki mladih zelo demoralizira. Sovjetske oblasti so pa prišle na sled novi, še strašnejši sekta, ki jo bo treba čimprej iztrebiti, kajti njeno delovanje ima strahovite

posledice. Na to sekto so opozorila policija mlada dekleta, ki so se v svojih izjavah brez izjeme strinjala. Dekleta so pripovedovala, da jih je ustavljal na cesti starejši elegantni gospod, ki je vsako vprašal, če je še nedolžna. Čim mu je ta ali ona odgovorila, da je še nedolžna, jo je pozval, naj gre z njim in ji obljubil 100 rubljev za uslugo, ki ni ne težka, ne nevarna. V elegantnem avtomobilu jo je odpeljal na periferijo Moskve, kjer ji je zavezal oči in jo odvedel v klet. V kleti je stala samo miza, za katero je morala mladenka sedeti. Kmalu je prišla v klet večja družba moških in žensk, vsi so bili v svetlih oblekah. Zaigrala je godba, začelo se je petje in privedli so belo oblečena zaročena, ki so ju živa zazidali v steno. Nedolžno dekletu je moralo po končanem obredu klet pomesti. Pravila te sekte namreč zahtevajo, da mora po vsakem obredu klet pospraviti nedolžno dekletu, ki ne spada med člane sekte. Klet mora pospraviti prostovoljno. Eno dekletu je dobilo pri tem hud živčni napad. Moskvska policija napenja vse sile, da izsleda nevarno sekto, toda doslej je bilo vse njeno prizadevanje zaman. Ni izključeno, da bo morala policija zasledovati še druge slične organizacije, kajti zadnje čase raste po ruskih mestih razni ekscentrični in perverzna klubi kakor gobe po dežju.

Organizacija kitajskih beračev in njena moč

Kitajski berači in capini so organizirani v močno organizacijo, ki ima velik vpliv na javno življenje.

Najmočnejša organizacija na Kitajskem, ki ima velik vpliv na vse javno življenje, je Taofanhu. Človek bi mislil, da gre za politično organizacijo, v resnici je pa Taofanhu organizacija beračev in postopačev. Vzkorenjena je globoko v kitajskem življenju in spada med najstarejše organizacije na svetu. Podrobne informacije o tej originalni organizaciji je zbrala švedska novinarka Nina Arkina, ki je posetila predsednika Taofanhu. Pot v njegovo hišo jo je vodila čez dvorišče, ki je bilo polno beračev, capinov in postopačev. S predsednikom je govorila potom tolmacha. Švedsko novinarko so vprašali po njenem cenjenem imenu in deželi, iz katere prihaja. Na njeno vprašanje je odgovoril predsednik Tungho, da spe člani njegovega splošno znanega čuha v njegovi hiši, kjer dobivajo tudi hrano iz dveh velikih kuhinj. Novinarko so odvedli tudi v kuhinjo, da se udeleži skupnega obeda, obstoječega iz riža, posušenih rib in sočivja.

Vsak naš član mora prinesiti organizaciji dnevno določeno minimum miloščine, bodisi v denarju ali v živilih. Razmerje med menoj in mojimi kolegi kakor tudi njihovo medsebojno razmerje je zelo intimno. Vendar pa ne morem trditi, da bi vladala v naši organizaciji popolna enakopravnost. Večsilih morajo peodini člani rabiti tudi silo. Tako stanuje v naši bližini brezvestne trgovce, ki ne priznava pomena naše zaščite. Da ga naučimo spoštovati našo organizacijo, smo bili prisiljeni odnesti mu vse blago in opustošiti trgovino. Kmalu je prišel k meni in me na kolenu prosil, naj se ga usmilim. Seveda je moral plačati visoko odškodnino, da sem mu grehe odpustil. Od tistega časa napreduje njegova trgovina izobno. Slična usoda je zadela nekoga kmeta, ki mi ni hotel plačevati davkov. Poslal sem mu poziv in ko se ni odzval, smo mu zažgali gospodarska poslopja in opustošili polje. Tudi on je moral na kolenuh prositi odpuščanja.

Novinarka je vprašala, je-li res, da na Kitajskem ni varen nihče, kdor ni dobro zapisan pri organizaciji beračev in capinov. Tungho je odgovoril, da je ta vest točna. Organizacija ima stroga pravila, po katerih se mora ravnati vsak član. Vsako jutro si razdele člani okraje, v katerih čez dan poslujejo. Tako je izključeno, da bi dobili eni bogate, drugi pa samo siromašne okraje. V kotu na dvorišču se je valjalo kakih 100 napol narih in umazanih otrok. Tungho je izjavil, da so tudi otroci člani organizacije in da ji mnogi koristijo. Potem so pokazali švedski novinarji, ki koš, poln živih gadov. Na vprašanje, kaj počena organizacija s strupenimi kačami, je predsednik odgovoril, da so samo učinkovit argument, s katerim prisilijo ljudi, da plačujejo organizaciji davke. Če noče kdo dati beraču miloščine, mu slednji hitro ovije gada okrog vratu, češ, naj spozna, kaj se pravi odklanjati beraču miloščino. Seveda se srce dotičnega takoj omeha in berač dobi navadno še več, nego je pričakoval.

Kdor je pod zaščito Taofanhu, se mu ni treba ničesar bati. Švedska novinarka je videla v okrajih, kjer stanujejo bogataši, razne napise, s katerimi so bile označene hiše onih, ki so plačali organizaciji beračev predpisane davke. Noben premožen Kitajec se ne upira plačevanju davkov, ker dobro ve, kaj pomeni zajamčen mir in zaščita ponoči. Poleg tega skrbje člani Taofanhu za pogrebe in porke. Ženini in neveste, ki se zatekajo k organizaciji beračev, niso nikoli nesrečni.

Teden dni pozneje je izbruhnila v Hankou stavka beračev. Človek bi mislil, da je to za mesto dobro, toda izkazalo se je, da pomeni stavka beračev hud udarec za javno življenje. Bil je baš mesec, ko se je vršilo največ porok. Ker so pa berači stavkali, ni bilo mogoče dobiti ne muzikantov, ne »nosilcev sreče«. Mlada nevesta, ki je niso nosili berači, je umrla v poročni noči. To je izrabila organizacija za agitacijo, češ, da se konča tragično vsaka poroka, pri kateri ne sodelujejo njeni člani. Tudi mrličev niso mogli pokopavati, kajti organizacija beračev je odklonila sodelovanje. Če pa mrlič ne najde v grobu miru, se njegov duh vrne in straši žive. Tega se pa Kitajci zelo boje. Zato so puščali mrliča doma v krstah, dokler stavka beračev ni bila končana. Berači so začeli stavkati zato, ker je kitajski nacionalistična vlada aretirala predsednika njihove organizacije. Posledica je bila, da je morala vlada na zahtevo mesta Tungha izpuščati, kajti sicer bi prišlo do izgredivov.

Neki izobraženi Kitajec je pojasnil švedski novinarji vzrok velikega vpliva in moči Taofanhu. Kitajska nikoli ni imela za vzdrževanje javnega reda in miru policije. Zato se so morali poravnati privatni spori ljudi z berači in razbojniki mirnim potom. Kitajci si naraje sami iščejo pravico. V Kaliforniji je okrog 200.000 Kitajcev, pa se ni še nikoli pripetilo, da bi tiral Kitajec Kitajca pred sodišče. Beseda, ki jo da Kitajec Kitajcu, ima isto moč, kakor pri nas pogodba.

Morilec Filipin obsojen na smrt

Poročali smo že o trojnem umoru in porotni obravnavi proti morilcu Filipinu, ki je stal te dni pred poroto v Znojnu na Češkoslovaškem. Porotnikom je stavilo sodišče osem vprašanj in vsa vprašanja glede trojnega roparskega umora so bila soglasno potrjena. Obtožena so privedli v dvorano, da sliši obsodbo. Takoj pri odgovoru na prvo vprašanje je povsili glavo in zrl ves čas nemo v tla. Državni pravdnik je zahteval na podlagi krivdoreka porotnikov smrtno obsodbo. Zagovornik se je odrekal besedi.

Po kratkem posvetovanju je predsednik sodnega senata prečital obsodbo, po kateri se priznava Filipin krivim vseh zločinov in se obsodja na smrt na visli. Obsojenec mora povrniti vse sodne stroške, Filipin je sprejel smrtno obsodbo in avidež mirno. Zemske, med katerimi je bila tudi Filipinova mati, so krčevito zaplakale. Zagovornik je prijavil ničnostno pritožbo.

Zemlja izpreminja svojo hitrost

Zadnja močna potresa je povzročila najbrže krčenje zemeljske površine, ker se je začela zemlja hitreje sukat, piše dr. E. Free v »Newyork Evening Postu«. Ze yalski astronom prof. Brown je ugotovil, da se rotacijska hitrost zemlje izpreminja. Prvo, kar je treba ugotoviti v zvezi s potresi, piše dr. Free, je, da so periodični. So dobe, ko jih je mnogo, potem pa nastopi doba, ko jih je manj. Nihče ne ve, kje tiči vzrok. Sedaj veljavna teorija o vzrokih izprememb v rotacijski hitrosti naše zemlje se od časa do časa nekoliko izpreminja. Zakon te izpremembe je zdaj določen. Gre samo za neznamenit odloček sekunde na leto, toda tudi ta kratek čas zadostuje za velike izpremembe na površini naše zemlje.

Szekula Jenö: Suženj in Rimljanka

Roman.

— Kopališki sluga. Pripraviljaj boš damam kopeli. Upam, da razumeš, kaj hočem reči.

— Morda se kmalu priučim, — sem odgovoril v zadregi. — Zakuriti znam in tudi toplo vodo razločujem od mrzle.

— Paziti boš moral, da bo kad vedno čista. Pa tudi z vodovodom boš imel opraviti.

— Se bom že privadil.

— Če se boš dobro obnesel, te čaka v tej hiši sreča.

Moj položaj se je od tistega dne bistveno izpremenil. Imel sem dostop tudi v notranje sobane. V tricliniju sem pomagal prekladati živila. Za svoje povišanje sem se imel zahvaliti Academu, ki se je zavzel zame pri matroni. Toda preveč te izpremembe nisem bil vesel. Počutil sem se mnogo bolje v kuhinji ali v staji med sužnji, kjer sem bil svoj med svojimi. Vedno sem se bal, da mi pade skleda iz rok. Če me je matrona premerila s svojim sropnim pogledom.

Ta ženska je bila res kruta. Nekega dne sem moral gledati, kako so pretepili neko sužnjo. Še zdaj mi zvene v ušesih njeni obupni klici na pomoč. Srce mi je močno utripalo in od strahu sem prebledel, videč nesrečno bitje vse okrvavljeno.

Pretepili so črnolaso sužnjo Philocomasium. Bila je matronina lasničarka. Nazivali so jo tonstrix. Bila je lepa ženska, dasi ne več mlada. Imela je zelo lepa usta in krasne, nemirne oči. Vsak dan je česala matrono in skrbelo, da so bili njeni lasje vedno lepo nakodrani.

Toda nekega jutra je pri kodranju slučajno obzrgala matroni kožo na glavi. Publia je na ves glas zakričala. Iztrgala je vroče železo iz rok in ga tresčila ob tla.

— To si storila nalašč. Philocomasium! — je kričala vsa iz sebe.

Sužnja je padla na kolena.

— Prisegam pri Castorju, da sem nedolžna! — je rotila matrono vsa objokana. — Slučajno si dvignila glavo in pripetila se je nesreča.

— Vedno si bila malomarna in hudobna. Iskala si samo prilžnosti, da se mi osvetiš. Toda svojo zlobo boš

drago plačala. Pošteno ti preženem skomine po osveti.

Na matronino povelje so nesrečno sužnjo odvedli in zaprli v izbo na zadnjem dvorišču. Tu je bila tudi kaznovana. Bilo je že pozno popoldne, ko je zapel medenasti obroč. To je bilo znamenje, naj se vsi sužnji zbero na dvorišču. Postavili so nas po štiri ob stebri. Matrona je sedela na visokem egipčanskem stolu, bogato okrašenem s srebrom in slonovo kostjo.

— Privedite Philocomasium!

Nesrečna sužnja je drhtela po vsem telesu. Bila je vsa skušntrana in blede kot zid. Sirota je še vedno upala, da se je bo matrona usmili. Ni bila namreč navadna sužnja, temveč boljše vrste služkinja. Mnogi so Publiji zavidali, da jo ima.

Zdaj bo pa morala spoznati, da je tudi ona sužnja, kajti bič ji bo razmesaril hrbet. Za hip se je iztrgala krvnikom iz rok in planila naprej. Obe roki je dvignila k nebu.

— Prisegam pri vseh domačih bogovih, da sem nedolžna.

Domači bogovi ali bogovi s krožniki so se nazivali lari. V rokah so namreč držali krožnike ali skledice, v katere so jim polagali blagoslovljeno sadje in belo testo.

Matronin obraz se je zmračil.

— Pri bogovih moje domovine nikar ne prisegai, sicer si nakopješ na glavo še hujšo kazen! Hej, Hegio in Stalagma! Zgrabista io! Odšteita ii trideset udarcev z metlo!

Sužnja je imela na sebi krasno obleko, dolg grški plašč, ki ga je bila dobila za praznike od matrone. V niem je spremljala matrono na izprehodih. Sužnji so se muzali, kajti bilo je, kakor da hočejo preteptati odlično damo, ne pa sužnjo. Druge sužnje so se pa tresle od strahu, kajti vedele so, da lahko zadene enaka usoda tudi nje. Tonstrix se je opotekala v dolgem plašču. Debeluhati Hegio jo je prijel, da bi ne padla. Slekli so jo in Hegio jo je položil na trebuh.

V Stalagmovi roki je zaživigala iz prota spletena metla. To je bilo primitivno mučilno orodje staroveških sužnjev.

Stalagmus je bil določen samo za bičanje. Saj je bil krepak, neotesan in neusmiljen. Zavihtel je metlo in kmalu je kri oblija hrbet nesrečne sužnje.

Publia je bila pa enkrat izjemoma usmiljena. Odpustila je sužnji polovico kazni. Vendar so pa bili udarci tako

silni, da se je onesvestila in da so jo morali polivati z vodo.

Prizor je bil tako mučen, da bi se bil najraje skrli. Ko je bilo bičanje končano, sem se splazil v svojo spalnico. V ušesih mi je še vedno zvenelo stokanje nesrečne žrtve. Ves izmučen sem omahnil na posteljo.

— Kaj bi bilo, če bi mene doletela taka kazen?

Naglo sem planil pokonci in stisnil pesti.

— Pograbi bi nož in poklal bi vse! — sem vzkljknil in zaškripal z zobmi.

— Jutri ukradem Hegiju kuhinjski nož, da ne bom brez orožja.

X.

Frontina se vrne.

Vreme je krasno. Prebudim se v velikem trušču in hrušču. Z dvorišča se čute cvilenje pujskov. Hegio brusil nož. Kuharji so belo oblečeni. Glavna vrata so vsa v cvetju. Cario hiti na Macelum, da nakupi vsega, kar se potrebuje v kuhinji. Trije sužnji mu slede z velikimi košarami. Eden se obrne, rekoč:

— Danes bomo jedli z veliko žlico.

— To bo imenitna pojedina!

— Kaj pa je? Kaj se je zgodilo?

— Mlada gospa je prišla.

— Frontina je že doma? Dražestno. ljubko bitje je že tu? Kaj se je vrnila ponoči?

— Ne, daniilo se je že, ko se je ustavila njena kočija pred hišo. Vrnila se je z jezera Pelso, ker ji je bilo dolgčas po dvojkih.

Na pragu vile se je pojavila Dorippa. Bila je zelo natakajena.

— Tiše, dečki! Ne kričite tako, mlada gospa še spi.

— Kaj?

— Tepec, mlada gospa še ni vstala. Zbudite jo, če boste tako kričali.

— Kaj še spi?

— Kako bi ne spala, saj jo je dolga pot utrudila. Hitro na delo, ne potikajte se okrog hiše.

Hiša je polna radosti. Zdi se, da je nenadoma posijalao pomladno solnce. Služinčad pripoveduje, da je Frontina dobra, plemenita in radodarna, popolno nasprotje svoje tašče. Kadar je doma, si tudi stara ne upa biti tako kruta. Sužnjev ne pretepa in tudi na delo jih ne goni tako neusmiljeno.

Vsi sužnji se vesele njenega prihoda. Celo Philocomasium se je potolažila. Da se je vrnila Frontina en dan prej,

bi nesrečna sužnja ne bila do krvi bičana. Frontina bi ne dovolila njenega ponižanja.

Tudi dvojkica se že izprehajata po vrtu s svojim vzgojiteljem, ki ga neprestano nadlegujeta z raznimi vprašanji. Sivolasega Academia je težko spoznati. Starec je lepo umit in preoblečen. Publia mu je dala nov plašč. Nihče bi ne verjel, da je suženj. Prijazno mi je odzdravil.

Tudi oba dečka sta praznično oblečena. Samozavestno hodita v belih togah za svojim vzgojiteljem, lica so jima rdeča kakor bujno cvetoče rože.

Kupitelj 'Princesko Zvezdano'

Najboljše najtrajnejše, zato najcenejše!

Zahvala. Za vse izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prepeli ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljenega soproga, nepozabnega očeta, starega očeta, gospoda Martina Zornika nadučitelja v pokoju, trnovskega častnega občana itd. izrekamo tem potom vsem toplo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo č. g. župniku, prijateljem blagopokojnikovim za udeležbo pri pogrebu, šol. upraviteljstvu, pevcem za tolažbo polne žalostinke, članom okr. šolskega odbora in vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Kropa - Zagorje, dne 24. februarja 1929. Marija, soproga Dr. Tomo, sin, in ostali žalujoči.

Pridite na Lipski pomladni velesojem 1929. Pričetek 3. marca. splošni vzorčni velesojem od 3. do 9. marca veliki turnirski in stavbeni velesojem od 1. do 13. marca tekalini velesojem od 3. do 7. marca ševljarski in usnjarski velesojem od 3. do 6. marca. Vsa pojasnila doblite pri: častnem zastopstvu za ljubljanski okraj STEGO, Ljubljana, Gledališka v. 8/II., t. 2925. Častnem zastopstvu za mariborski okraj dr. LEO SCHEICHENBAUER Maribor, Trg Svobode 3.

Iščem instruktora za latinščino in francoščino, snov V gimnazija. — Naslov v upravi lista. 386

Zastopnike in potnike proti visoki proviziji — sprejme tarifarno-reklamatiški zavod. Lahek zaslužek. Ponudbe na Jugomosse oglašni zavod, Zagreb, Zrijevca 20, pod »Velika zarada«. 383

Mizarskega pomočnika spretnega, ki je vajen finega preciznega dela — sprejme v stalno službo Drago Višnar, Jesenice — Nastop takoj. 382

Vrt v Boh. Bistrici 10 minut oddaljen iz vasi, v izmeri okrog 5000 kvadrat. metrov po nizki ceni naprodaj. — Poljsmlla dale Morklizzetti Lovro, Jesenice-Fužine 63. 381

Gospodična državna uradnica z večletno prakso išče mesto KONTORISTINJE ali blagajničarke za takoj. — Ponudbe pod »Najno 362« na upravo tega lista.

L. Mikov Ljubljana 'Mestni trg' vnapreduje svoje in tuje delavnice v solunskih in drugih najljubih obli.

Kože divjačine kupujem. L. Roth, Mestni trg 9. 26-L

Sobo oddam v Gradišču 15, II., vrata 21 374

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf Hagom 11-biser, Ljubljana, Sv. Petra c 25.

Ajdovega medu 10.000 kg. pristnega prodamo kg po 15 do 17 Din Čebelarji v Prokururju ga še imajo 20.000 kg Posudbe na Čebel. podružnico (prof. Pavlič) Murska Sobota. 301

Služkinjo sprejemem, v starosti 20 do 30 let, zdravo in snažno, ki razume kuhati in opravljati vsa kuhinjska dela k družini dveh otrok, poleg te tudi postrežnica. Naslov v upravi »SI Naroda«. 292

Pisarniška moč z znanjem slovensčine, nemščine in nekaj latinsčine, strojeopisa in vseh pisarniških del, verzirana v lesni stroki, želi službo. Ponudbe na upravo tega lista pod »Pisarniška moč 355«.

Vabilo na redni občni zbor Okrajne posojilnice v Ormožu registr. zadr. z neom. zavezo, ki se vrši v petek, dne 22. marca t. l. ob 14.30 v uradnih prostorih Okrajne posojilnice v Ormožu. DNEVNI RED: 1. Otvoritev občnega zbora; 2. Čitanje revizijskega poročila; 3. Poročilo o letnem računu 1928; 4. Odobritev letnega računa; 5. Dopolnilna volitev v načelstvo in ev. v nadzorstvo; 6. Slučajnosti. PRIPOMBA: Ako bi ob določeni uri ne prišlo zadostno število združnikov, da bi bil občni zbor sklepčen, se vrši v smislu § 29 zadr. znih pravil pol ure kasneje drugi občni zbor v istih prostorih in po istem dnevnem redu, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih združnikov. NAČELSTVO.

Prejete posebna naznanila. Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretržno vest, da je naš iskreno ljubljeni oče, stari oče, brat, stric, gospod Anton Škerlj mesar in posestnik v nedeljo, dne 24. februarja ob 13. uri, po kratki, mučni boleznii, previden s tolažilj sv. vere preminul. Pogreb dragega pokojnika se vrši v torek, dne 26. februarja ob 16. uri iz hiše žalosti Vič št. 56, na pokopališču na Viču. Vič pri Ljubljani, dne 25. febr. 1929. ŽALUJOČI OSTALI.

Zalostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oče, brat, stric in svak, gospod Ivan Poljšak posestnik, trgovec in hotelnik dne 24. t. m. po krajšem, mučnem trpljenju, previden s tolažilj za umirajočee, boguvdano preminul. Blagega pokojnika prepeljemo iz Ljubljane na Jesenice, odkoder se vrši pogreb v torek, dne 26. februarja 1929, ob 4. uri popoldne, iz hiše žalosti, Jesenice št. 24, na farno pokopališče. Jesenice, dne 24. februarja 1929. Marija Poljšak, soproga Ivan, Franc, Mimi, Ljudmila in Sofija otroci in vse ostalo sorodstvo. Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

Kdor oglašuje, ta napreduje! NARODNAJTE SLOVENSKI NAROD MESEČNA NAROČNINA SAMO 12 DIN NAROČI SE V LJUBLJANI KNAPLJEVA ULICA ŠTEV. 8